

Betsy sperde hare mooie oogen van donkerbruin satijn wijd open — en keek mij uitvorschend aan. Een knecht kwam buigend berichten, dat de equipaadje van mevrouw Van Aldersee vóór was. Ik geleidde de dames naar buiten, en nam eene uitnoodiging aan den volgenden avond dit onderwerp in klein comité te bespreken. Het zal wel overbodig zijn hier ter verklaring bij te voegen, dat het vermelde gesprek gevoerd werd naar aanleiding van de feestelijke vertooning der welberoemde *tableaux-vivant*, waarmee Pulchri zich al eene reeks van jaren lauwer op lauwer won, en dat ditmaal de heer Albert Verwey onder den titel: *De Foden* verzen geschreven had, die tot toelichting der *tableaux* zouden dienen.

Donderdag-avond op ouderwetschen theetijd verscheen ik bij mevrouw Van Aldersee. Neef Brandt en zijne dochter waren er al. De gastvrouw had vastgesteld, dat wij eerst wat zouden keuvelen, en dan gezellig een kaartje zouden leggen ter eere van neef. Of dit programma Betsy beviel, scheen mij zeer te betwijfelen.

Zoodra ieder van thee voorzien was, begon mevrouw Van Aldersee:

— „En nu ben ik zeer nieuwsgierig te vernemen, amice! hoe je je opinie van gisteren avond zult verdedigen!”

— „Jammer, dat het feest niet op 1 April is gevallen, neef! dan had ik uw oordeel best begrepen!” — fluisterde Betsy.

— „Ja, dames! ik blijf bij mijne opinie. Ongemeener kunst als die van den heer Albert Verwey schijnt er op deze wereldbol niet gevonden te kunnen worden. En dat wel in tweeërlei opzicht. In de eerste plaats de voordracht, in de tweede de verzen. De voordracht wilde zich aansluiten aan de fraaie stoffeering van tooneel en zaal. Alles moest ons naar den Levant verplaatsen. En daarom sprak de poëet „met bevende muziek van stem”. Het was eene *mélopée*, zooals de kinderen Israëls zongen aan de wateren van Babylon, terwijl tranen leekten over hunne verbleekte kaken. Het was een palinodie, als ik de Hadji's hoorde klagen in Soendaneesche kampongs gedurende de nachtwake voor eene jonge doode. Het was eene geheimzinnige treurhymne, gelijk ik een Nubischen schipper hoorde aanheffen met trillende stem, toen hij het lijk zijner vrouw bij invallende duisternis over de bruine golven van den Nijl . . . .”

— „Neen, neef! al ware alles precies zoo als u zegt, dan nog zou het ongepast geweest zijn onze onschuldige taal zoo te radbraken. Ik dacht eerst, dat de verzen in het Babylonisch of Hebreeuwsch gezegd werden — en dat het tekstboekje ons aan eene vertaling hielp. Zooveel gejammer hoorde noch bij het tableau van Rebekka, noch bij dat van Mozes, noch bij dat van Simson, noch bij dat van Salomo. Een geheel verward hoofd alleen kan op zulk een inval komen!”

Betsy sprak zeer streng, terwijl de zonnenschijn van haar glimlach zich achter den ongewonen ernst van haar lief gelaat verborg.

— „Goed, dat de dichter je niet hoort! Hij zou in staat zijn je eene Haagsche keukenmeid te noemen!” — antwoordde ik. — „Goethe heeft het al gezegd, wie den dichter wil verstaan, moet in het land des dichters gaan! Gisteren avond moesten wij ons naar Palestina, Egypte en Babylon verplaatsen. Had men nu het woord: kemelen of ezelskinnebak maar zoo gewoon burgerlijk hooren uitspreken, dan was de Levantijsche kleur weggebleven! Neen,

de kunstenaar gebruikte geheel nieuw accent en geheel nieuwen klank der vokalen en diphtongen. Hij koos voor kemelen eene Grieksche aeta (η) en twee lange sleepende e's aan 't slot. Het effect was verrassend, telkens als hij: kηmeleen of ηzelskinnebaak zeide. Iets Grieksch-Hebreeuwisch-Arabisch kwam over de geheele voordracht, die daardoor werd gestempeld tot eene der ongemeenste kunstgaven, die ik ooit mocht ontvangen!"

— „Hoor eens, amice!" — viel mevrouw Van Aldersee in. — „Als je nu denkt, dat je een loopje met ons kunt nemen, dan heb-je 't glad mis, man! De geheele voordracht was zot van top tot teen. Als de dichter daar gekomen was, om het publiek van Pulchri te mystificeeren, als hij met meesterlijken ernst die rol volhoudende, later in zijne vuist gelachen had over die domme, klazige bourgeoisie, die alles mooi vindt, wat voor mooi wordt aangeboden — dan zou ik hem een geestig man gevonden hebben, maar nu dit alles voor serieus werk te moeten aanvaarden, die gewilde platte uitspraak, die pááápegaïen, die palηηzen te moeten bewonderen!... Hoor eens! ze krijgen me niet meer in Pulchri Studio!"

— „Detableaux waren verrukkelijk van kleur!" — voegde Betsy er bij — „Maar ik zou tot dien prijs geene tweede vergadering als die van gisteren willen bijwonen!"

— „Ja, dames! Er is niets aan te doen! U verkiest nu eenmaal deze ongemeene kunst met uw anders zoo scherp vernuft niet te begrijpen. U wilt niet ademen in de Levantijnsche lucht, die u uit de plooiën van des dichters witten kaftan tegenstroomde — vandaar alles!"

Betsy zette een ontzaglijk vies gezichtje — en schudde zwijgend het hoofd, terwijl ze een blik naar haar vader wierp, die in de lectuur van het *Vaderland* verdiept was.

— „Alles goed en wel!" — begon mevrouw Van Aldersee weer — „We zullen over de voordracht zwijgen, maar de verzen! Wat zeg-je van de verzen?"

— „U weet het al! Deze verzen zijn van zeer zeldzamen aard. De dichter heeft gewerkt met de Statenoverzetting van het Oude-Testament op zijne schrijftafel. Geheel nieuw, geheel verrassend is de kunst, waarmee hij van dit proza verzen maakt. In het 23ste hoofdstuk van *Genesis* lees ik, vers 12: „Toen boog zich Abraham"... (vers 13): „En hij sprak tot Efron... Zijt gij het? lieve, hoor mij, ik zal het geld des akkers geven... zoo zal ik mijn doode begraven" — (vers 14): „En Efron antwoordde, zeggende..." (vers 15): „Mijn Heer... een land van vier honderd sikkelen zilver, wat is dat tusschen mij en tusschen u"... Nu vat de dichter de pen op en hij schrijft:

„En Abram
„Boog zich, zei: zijt ge daar? Maar neen, lieve, hoor mij
„k Geef u den prijs, dan b'graaf mijn dood'. Zei Efron:
„Heer, wat 's tussche' u en mij een land van vierhond'rd
„Sikkelen zilver."

De vergelijking is gemakkelijk. De dichter heeft op geniale wijze verkort, eenige woorden geschrapt, eenige syllaben ter dood veroordeeld — en zoo kwamen de verzen uit de smeltkroes zijner ongemeene kunstvaardigheid!"

Mevrouw Van Aldersee zag mij scherp aan, en antwoordde met eene

uitdrukking van verbazing: — „Er valt van daag niet met je te redeneeren! Ik beweer, dat het eenvoudig proza der Statenvertaling veel treffender is dan die kreupele verzen!”

Betsy, die, gratieus als altijd, zich bezig hield bij de theetafel met inschenken, riep dreigend: — „U verdient niet, neef! dat ik uw kopje vul! Mevrouw heeft duizendmaal gelijk!”

— „Nu, als mevrouw gelijk heeft, is het mij wel! Ik kan niet toegeven, dat de Statenoverzetting treffender is dan de verzen van onzen dichter — want ze bestaan beide uit bijna dezelfde woorden.”

Betsy's vroolijkste lach klonk door de kamer. — „Nu,” — zei ze — „als dat dan zoo mooi is, als u zegt, neef! dan beloof ik u morgen een heel hoofdstuk uit Genesis in verzen over te schrijven.”

— „Probeer het maar eens, Betsy! Je zult zien, dat het zoo gemakkelijk niet gaat. Maar gesteld nu eens, dat het je gelukte — daarmee zou je niets gewonnen hebben. De dichter van *De Foden* volgt de Statenoverzetting, maar raadpleegt ook zijn eigen genie. Lees, bijvoorbeeld, de schildering van Ifis, de Egyptische koningsdochter, als zij het kind Mozes vindt. Vele dichters hebben zich aan deze moeilijke stof gewaagd. Herinner u Victor Hugo, die in 1820, bij de ontplooiing zijner jonge dichterlijke kracht, Ifis dus sprekend invoerde:

„Mes soeurs, l'onde est plus fraiche aux premiers feux du jour.....”

Voor een dichter is hier eene heerlijke stof! Vooral, wanneer hij de jonkvrouwen en de koningsdochter met het talent van een Makart gedurende het baden bespiedt. De teekening van Ifis vooral eischt eene bijzondere zorg. Menigeen struikelt over de bezwaren aan zulk eene teekening verbonden. Een onzer dichters schilderde het Egyptische koningskind, terwijl zij in den Nijl afdaalt, met de volgende verzen:

„Heur boezem rondde in zoeten cirkelspang;
„Heur heupe zwol in weeldrig malsche lijn;
„En 't stroomkristal verried heel 't blanke lijf,
„Gedragen door den kleinen koningsvoet!”

Ik weet het niet! Maar deze verzen schijnen mij mat en geesteloos! Hoor nu eens, hoe onze dichter van gisteren de badende Ifis schildert:

„Zoetelijk-getepelde twee
„Borstjens stonden omhoog: hoog-rondend zwol
„Heuping, en mat in stroom blonk meisjesbuik
„En beene' als stammen oud-ivoor in 't goud.”

Zoo behoort het! Geene lidwoorden! Mooie schilderende woorden: heuping, meisjesbuik....”

— „Amice!” — viel mevrouw Van Aldersee met verheffing van stem in — „Mag ik je vriendelijk verzoeken hier verder over te zwijgen! Weet je niet het een of ander letternieuws?”

Betsy had de oogen neêrgeslagen — hare lange wimpers wierpen eene schaduw over hare licht blozende wangen.

Juist wilde ik iets antwoorden, toen neef Brandt riep: — „Genoeg ge-redeneerd! Nu is het tijd voor ons partijtje!”